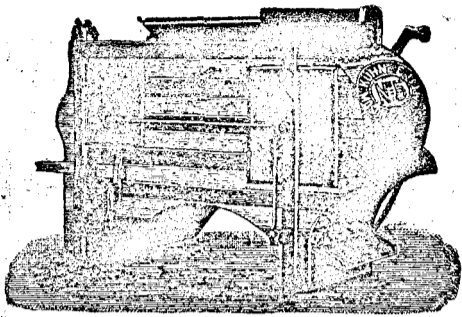

ERDÉLYI GAZDA

XLII. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1910. Augusztus 21.

34. SZÁM.

„KÜHNE“

mezőgazdasági
gépgyár r. t.

Mosonban

elsőrendű kivitelben szállít: Rostákat és konkolyozókat,

Osborne táresásboronákat,

ekéket és tömörítőket,

hirneves sörvetőgépeket,

borsajtókat, tejjgazdasági eszközöket

stb., stb.

2012

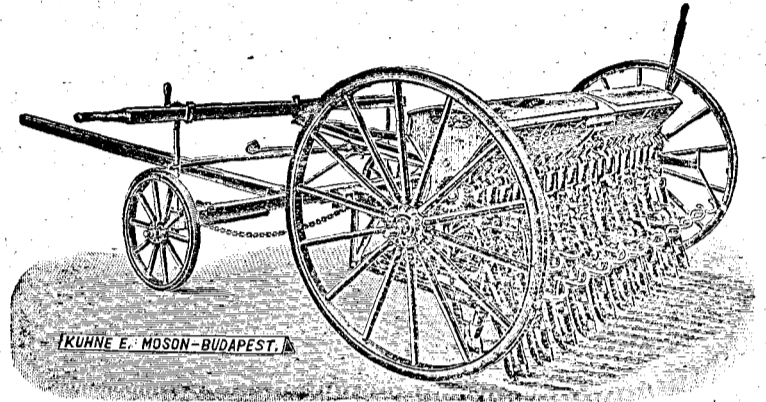
! Kérjünk árjegyzéket!

Főraktár:

Fiókok:

Budapest, VI., Váci-körut 57/a.

Debrecen és Temesvár.

Terményeinket a legkedvezőbbben a

Székelly Gazdák Szövetkezeté-nél, Marosvásárhelyt
értékesíthetjük.

Ugyanott az összes aratási és cséplési szükséglet
legelőnyösebb beszerzési helye.

2336

Báró Kemény József **Hungária Gépgyár**
betéti társaság **DÉVA.**

2023

Gyárt és raktáron tart: Mindennemű mezőgazdasági talajmegművelő és feldolgozó gépeket. Benzin- és nyersolajmotoros cséplőkészletek minden nagyságban.

Mindennemű stabilmotorokat és gőzgépeket egy lóerőtől ötszázig. Villamosvilágítási és erőátviteli telepek tervezése, kastélyok, gazdaságok villamos- és acetylen világítási berendezése.

Daráló, őrlő és fűrészmalmok tervezete és építése. — Vizvezetékek és kutak.

Különösen ajánlja modernül berendezett gyárát bármely szerkezetű gazdasági vagy egyéb gépek és automobilmek javítására.

Különlegességei: Hűtőkamrák, jégkészítő telepek, tejjgazdaságok és sajtgyárak berendezése, tejjgazdasági berendezések és kamrák javítása. Authogén forrasztások.

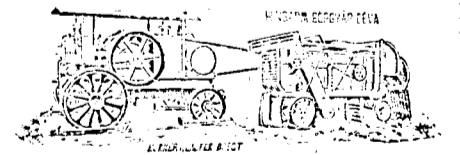
Automobil-garage.

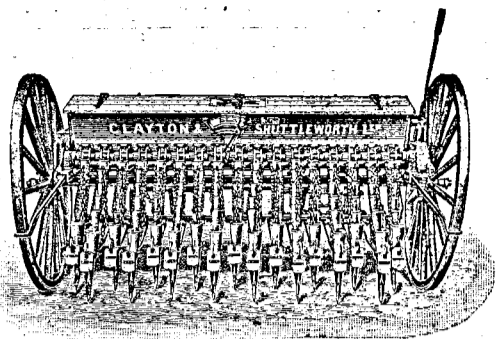
Az amerikai „Milwaukee“ arató és talajmegművelő gépek erdélyrészi vezérképviselte

Olcso árak!

Kedvező fizetési feltételek!

Pontos és szolid kiszolgálás.

Sürgőnycim: Coloniale Kolozsvár. ☛ ☛ Telefon interurban: 60. sz.

Erdélyi Gazdasági és Kereskedelmi Vállalat

Dr. Osztján Olivér és Társai

Kolozsvár, Mátyás király-tér 25. sz.

Nagy raktár!

Clayton & Shuttleworth Ltd.

mezőgazdasági gépgyár képviselte.

Nyersolajmotorok, Szivógázmotorok, Benzinmotorok, Műszaki cikkek.

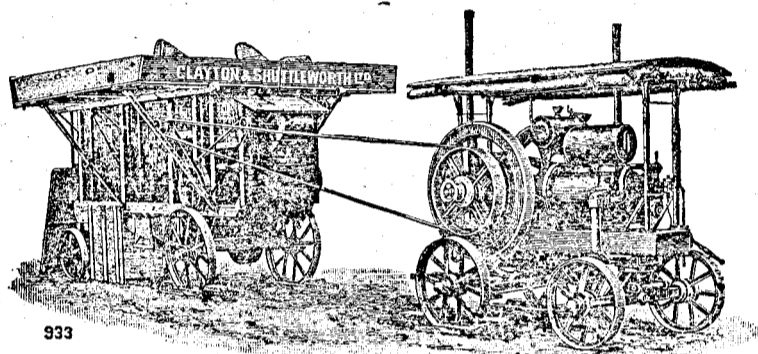
„Optimus“

automatikus tűzfojtók.

☛ Mérnök látogatás díjtalan! ☛

Kérjen ajánlatot.

2485

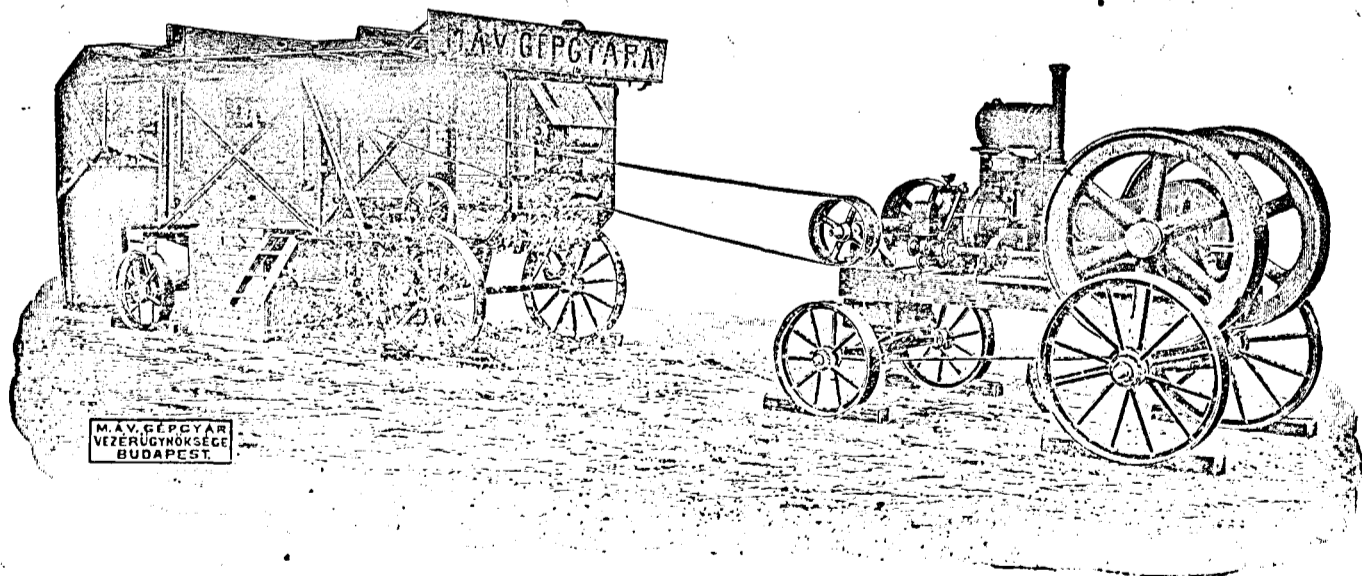

933

Legújabb szerkezetű

BENZIN CSÉPLŐ-KÉSZLETEK

tulszárnyalnak minden más gyártmányt.

Nagy munkaképesség!

Gazdaságos üzem.

----- Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket és költségvetést. -----

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, BUDAPEST.

ERDÉLYI GAZDA

AZ E. G. E. TAGJAI INGYEN KAPJÁK
ELOFIZETÉSI ÁR: 1 ÉVRE 12 KORONA,
1/2 ÉVRE 6 KOR., EGY SZÁM 24 FILLÉR.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDASZTI EGYESÜLET
ÉS AZ ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-UTCA 10. SZÁM.
A LAP TELEFON SZÁMA: 158.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

Kolozsmegyei tejszövetkezetekről. <i>Benedek Antal</i>	427
Az amerikai dry farmingről. <i>Dr. Hoffmann Ferenc</i> II.	427
Sperker tenyésztete Kolozsváron. <i>Czirnes Bálint</i>	428
Mesterséges haltenyésztés	429
Kisebbségi szakközlemények.	430
Kormányintézkedések.	430
Vegyes közlemények.	430
Hirdetések.	

A kolozsmegyei tejszövetkezetekről.

Nagyobb birtokos, aki tejtermeléssel nagyban foglalkozik, könnyebben értékesítheti tejtermését, különösen ha valamelyik városhoz közel fekszik birtoka, ezen esetben nyers tejet szállít a városba, ha pedig a várostól távolabb lakik, úgy otthon dolgozza fel vajjá; ám a kisbirtokos és kiskgazda ki alig tart néhány tehenet, legtöbb esetben nem érdemes, hogy a maga kevés mennyiségű tejét a fogyasztó közönséghez szállítsa, mert ez által sok munkaidőt veszít, fáradságnak s rizikónak teszi ki magát és ha év végén felszámítja a munkaidő veszteséget és fáradságát, igen csekély lenne a tejeladásból eredő jövedelme, mert gyakran megtörténik, hogy az eladásra szánt tejet nem mind tudja értékesíteni és az otthon csak haszon nélkül kállódik el.

A kiskgazdaságokban a termelt tejnek feldolgozás utáni értékesítésével még kevésbé érdemes foglalkozni részint azért, mert versenyképes tejterméket csakis kellő szakismeretekkel lehet előállítani másrészt azért, mert azon gépeket és eszközöket, melyek nélkül a tejtermékek kellő módon elő állíthatók kiskgazdáknak beszerezni költséges.

A tejtermeléssel foglalkozó s a várostól távollakó kis-és középbirtokosok alakítsanak tejszövetkezetet, a közös helyiséget rendezzék be és a naponkénti termelt tejet oda gyűjtik be ahol megfelelően kezelve, közös eladás után értékesítsék, vagy ahol a tejet eladni nem lehet ott szakképzett tejmunkással dolgozzák fel vajjá; mert csak ilyen módon tudnak a piacra versenyképes egyöntetű tejet vagy tejterméket előállítani.

A tejszövetkezetek bár hasznára vannak a tejtermelő nagygazdának is, de leginkább hivatottak a kiskgazdaság érdekeit előmozdítani.

Az első tejszövetkezetet Kolozsmegyében az E. G. E. kolozsmegyei szakosztálya alakította Kolozson állami támogatással, később az erdélyrészi min. kirendeltség is támogatta. Nevezett szövetkezet 1906. október 15-én alakult 107 taggal 158 üzletrésszel és meglehetősen fejlődött.

1907 év február 17-én alakította meg a szakosztály a Telepítési felügyelőség támogatásával Kolozskarán a tejszövetkezetet. Jól is fejlődött míg egy tudákos szociálista sztrájkba nem ugratta a termelőket saját kárukra, mert egy kolozsvári szövetkezettel szerződéses viszonyban állottak, az követelte a tejszállítását, minek következménye pór lett és a karai szövetkezet szenvedte következményeit, merő az izgató cserbe hagyta őket. Emiatt a szövetkezet pár hónapig szünetelt, de a telepítési felügyelőség intézkedésére újból megindult a tavaszon. Most elég szépen fejlődik.

Alakult több tejszövetkezet Kolozsvár környékén, melyek a tejnek közvetlen eladásával foglalkoznak. Ezen falusi tejszövetkezetek 1909 évben alakultak az erdélyrészi min. kirendeltség anyagi és erkölcsi támogatásával. Ilyen tejszövetkezet Szamosfalván alakult 1908 év dec. 2-án üzemét megkezdte. 1909 jan. 1-én alig 60-70 liter tejjel indult meg, de hova-tovább oly szépen szaporodott a tagok és tehenek száma, hogy abban az évben, melyben megindult a tagok beszállítottak 149048 liter tejet. Utána a szucsáki tejszövetkezet kezdte meg működését 1909 július hó 12-én 56 liter tejjel, ekkor még vajat készített, de a kevés tejmennyiséggel a szövetkezet nem bírta az üzem költségeket viselni, és szememben mondták a gazd'asszonyok, hogy 6 krajcárért nem adjuk be a szövetkezetbe a tejet, mert lefölozzük és mint fölozöttet is eladjuk 8 krajcárért Kolozsvárra, azt hittem, hogy nem igaz, de később rájöttem, hogy az asszonyoknak igazuk van, mert a fölozött tejet is el szokták adni Kolozsvárra rendes tej helyett. 1909 évben ezen szövetkezet csak lógott, de nem fejlődött. Később tejet kezdett szállítani Kolozsvárra, csakhamar a szucsáki gazdák belátták, hogy mennyivel könnyebb és biztosabb ha a szövetkezet utján értékesítik a tejuket mintha 40-50-en becipelik mindennap a hátukon Kolozsvárra. Az igaz, hogy a szövetkezet nem fizethetett többet mint 14-16 fillért, de én azt hiszem, hogy semmi fáradság, semi gond nélkül elég jó ár; volt eset, hogy valaki Kolozsváron eladta (piacon) tejének literét 24 f-ért, most mondjuk behozott naponta 15 liter tejet, azt eladta a 24 fillérével kapott érte 360 fillért; ha azonban felszámítjuk, hogy 3/4 napot elveszített legkevesebbet számítva 1.20 fillért, vasut oda-vissza 40 fillér, vám 15 fillér, maradt neki, ha maradt 1.85 fillér tehát egy liter teje értékesült 12.33 fillérbe, de hol van még a fáradság, esőbe, sárba, hóba a vasut állomásig oda-vissza 4 km. még a kolozsvári állomástól be a városba és vissza. Ezeket mind belátták a gazdák, most nagyon jól fejlődik a szövetkezet. Az igaz, hogy a szövetkezet fáradhatlan elnöke gondoskodik arról, hogyha valamelyik

gazda megszorul, előleget is ad neki a mi igen nagy vonzó erő új tagok belépésére.

1909. szeptember hónapban Györgyfalván, Kajántón és Bodonkúton indultak meg a min. kirendeltség által létesített új szövetkezetek, eleinte igen keservesen fejlődtek alig vittek be számottevő tejet, mert talán féltek attól, hogy tejuik árát nehezebben, vagy egyáltalán nem is kapják meg, de később ott is belátták kiskgazdáink, hogy akik a szövetkezetbe szállítják a tejet, minden hónap elejével, oly szép összegeket kapnak a tejből a mire azelőtt nem is gondoltak, van olyan kiskgazda is, hogy alig van 2-3 tehene és kap havonta tejből 100-120 koronát, az ilyen kiskgazda természetesen azon iparkodik, hogy teheneit jobban takarmányozza, így tehenei jók és tejet is sokkal többet és jobbat adnak.

Bátoson 1910 november hó 31-én alakult meg a tejszövetkezet 68 taggal 98 üzletrésszel és üzemét megkezdte 1910 április hó 1-én napi 30-40 liter tejjel; három hónap mulva a tejszövetkezetbe 4-500 liter tejet szállítottak be a tagok, miért szállítottak 98 tehéntől eleinte csak 30-40 liter tejet? oka annak az volt, hogy mivel tejszövetkezet nem volt a községben a teheneket nem is fejték tökéletesen s a 98 tehén mind nem is adott tejet, ezeket kicseréltek illetőleg eladták és jó fejűsöket szereztek be. Ennek a szövetkezetnek tagjai minden hónapban szaporodnak, ez által a tejmennyiség is szaporodik úgy, hogy rövid időn belül 6-700 liter tejet fognak beszállítani a szövetkezetbe.

1909 évben a szövetkezetek beszállítottak Kolozsvárra 207006 liter tejet; kaptak érte 40771.45 koronát, tehát 1 l. tej értékesült 19.69 f-be, kifizettek tagoknak 32509.30 koronát 1 liter tej értékesült tisztán vagyis a tagok kaptak 1 l. tejért átlagbaa 15.69 fillért, üzemköltség, vám, fuvar stb. 1 l. teje 3.98 fillér esett. Az üzemköltség elég nagy, de figyelembe kell venni azt is, hogy a kezdet nehéz volt kevés tejjel és ugyan akkora kiadásokkal, mintha háromszor vagy négyszer annyi tej lett volna, de azért az a kiskgazda megkapta az ő 1 liter tejéért helyben, semmi fáradság nélkül a 15.69 fillért.

Benedek Antal.

Az amerikai dry farmingről.

Irta: Dr. Hoffmann Ferenc.

II.

Ezt a korszakalkotó munkát fogják e nyár folyamán Amerikában a »Dry farming Congressuson« megünnepelni. A messziről jött látogatóknak be fogják mutatni a világ leg-tökéletesebb, legnagyobb és legbámulatosabb

Minden gazdának, aki műtrágyát használ, szüksége van modern szerkezetű, szabatosan működő

Műtrágyaszóró-gépre.

Elsőrangú gyártmány kizárólagos képviselője a

MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE
BUDAPEST, V., Alkotmány-u. 31.

scatorna rendszereit. Mert valóban is annak mondhatók.

Nekem alkalmam volt néhányat ezen csatorna rendszerek közül megtekinteni, így az alsó Jellowstoni, Milk river, Sun river és Huntley öntöző csatornát Montana államban. Az Okanogan völgy csatorna hálózatát Washington államban és Br. Columbiában (Canada) és a Shoshone csatornát Wyoming államban.

Ezeket kívül nevezetes öntöző csatornák vannak:

Észak-Dakotában a Buford-Trenton és Williston csatorna 20.500 acre.

Dél-Dakotában a Belle fourche 100.000 acre.

Nebraskában a North Plate 60.000

Kansasban a Garden City csatorna 10.656 acre.

Wyomingban a path finder reservoir, mely ha teljesen elkészül több millió acre területet locsol.

Colorádóban az Uncum pah-gre és a Grand river völgyi csatorna 220.000 acre.

Új Mexicóban a Rio Grande csatorna, meg a Pecos folyó Hondo és Carlsbad melletti csatornái 210.000 acre.

Idahóban a Payette Boisie és Minidoka csatorna, melynek partjain már mielőtt megnyílt 5.000 telepes telepedett le. Az előbbi 400.000, az utóbbi pedig 93.000 acre.

Utah-ban a Strawberry völgy csatorna 60.000 acre.

Arizonában a Gila és Salt river csatornái 300.000 acre.

Washingtonban a Tieton és Sunnyside csatorna 20.000 acre.

Oregonban Kalamath 30.000 acre.

Nevadában a Truckee Carson csatorna 135.000 acre.

Californiában pedig a Sacramento és San Joachim folyók csatornái 30.000 acre kiterjedésű területet öntöznek, melyen a legbelterjesebb gyümölcs- és kerti gazdaságok találhatóak.

Egyik a legelső és legnagyobb csatorna rendszereknek a Huntley csatorna Montana államban Billingsi vasuti állomástól nem messze. Ez a csatorna 1907. július havában készült el és 30.000 acre területet lát el szükséges vízmennyiséggel. A terület a Jellowstone folyó völgyében fekszik, kitünő talajjal bir, melyet soha eke nem érintetett. Évezredek óta kopár és lakatlan volt, mert eső hiányában nem termett egyebet sovány fű és kaktusz tövisnél. Az Unio kormánya öntöző csatornával, mely egy millió dollárba került, pezsgő életet varázsolt ide, az Egyesült-Államok minden részéből ide telepített több mint 300 családot, ezen legtöbbnyire volt bérmunkásokat 40 holdas farmokra telepítette le. A telepesek legnagyobb része soha mezőgazdálkodással nem foglalkozott, de a telepítési hivatal legnagyobb csodálatára

és megelégedésére mindannyian beletalálták magukat új helyzetökbe és vagyonosodnak évről-évre.

Hogy az őserdőben levő terület a szelid éghajlat, hosszú nyár és öntözés folytán mire képes, azt a gazdag növényzet és a nagy termés bizonyítja legjobban. És egy 40 holdas farmernél kerestem szállást, hogy pár hetet töltsék e vidéken, hova a magyar kivándorlók is szívesen telepednek le. Házi gazdám 30 holdat kitisztított, elrónázott és volt neki 25 hold zab és 5 hold buza vetése. Szándéka volt cukorrépát is termelni. Volt egy gyümölcsöse 300 almafával, melynek sorai között mintegy 4500 bokor málna, pöszméte, ribizli és földi eper volt ültetve. Volt egy 50 tőkéből álló szőlőlugasa, csinos kis háza, körülveve virágos kerttel. Volt két lova, négy tehene, sertése, sok kacsája és tyukja. Egy-egy ilyen telepes 1000—1500 dollár tőkével kezdi a gazdálkodást. De sokan csak 500 dollárral kezdik az új életet, szorgalommal, helyes gazdasági érzéssel mindenki könnyen boldogulhat.

A Huntley csatorna mentén már 300 gazda család lakik, van nyolc iskola, négy templom és egy bankhivatal, 60.000 dollár tőke betéttel, holott négy év előtt e vidéken még nyoma sem volt a kulturának.

A Sun river csatorna vidékén 80 acre-s birtok testek vannak kiosztva, a földnek ára holdanként 30 dollár (150 korona). Azonkívül kaphatók nem öntözött földek is holdanként 16 dollárért (80 kor.) melyet legelők, kifutók és szérűskertekül használnak.

Milk river mentén 130.000 acre területet fognak öntözésre berendezni, melyen 80 holdas gazdaságokat hasitnak ki. Különösen a benszülött indiánok gazdasági foglalkoztatása lesz egyik fő cél. Gyümölcs- és konyha kerteszet ígér legnagyobb jövedelmet, melyet a gyors szállítás a Great Northern és Northern Pacific vasutak segítségével elő fog segíteni.

Az amerikai nemzeti parkból eredő Jellowstone folyó mentén Montana és Észak-Dokota államok határvonalán 66.000 holdnyi öntözött területet osztottak ki.

Az amerikai visszatelepítési akció nemcsak a felesleges ipari munkásokat telepíti a mezőgazdasági termelésbe, s nemcsak a Canadai kivándorlásnak veszi elejét, hanem a fejlesztendő mezőgazdálkodás számára meghódítja a hasznavehetetlen területeket. Jelen időig több mint 3500 angol mértföld hosszúságú öntöző csatorna vonalat építettek a nem rég még sivatag területen. Némelyike ezen öntöző csatornáknak egész folyókat vezet. Több mint 400 mérföld hosszú utat építettek a közlekedő farmerek számára, úgy hogy az egyes birtok testek könnyen megközelíthetők. Az amerikai kormány kísérleti farmokat állított fel, hol nem

csak a szoroson vett mezőgazdasági kísérletek folynak, hanem tudományos vizsgálatokat is eszközölnek. Itt vannak a különböző vegykísérleti- magvizsgáló- tejkísérleti- és takarmánykísérleti-állomások. A tudomány és gyakorlat szentesítette módszerek és eszközök, továbbá szakszerű utmutatások állanak az új életet kezdő telepesek rendelkezésére.

Azt lehet mondani, hogy a telepesek legnagyobb része a kapitalizmus menekültjei, kik a bérmunkás sorsot meggyűlölték, A kapitalista termelési rendszer tröszt és kartell intézményeivel zsarnoki módon vissza él a munkás nép helyzetével. A rossz kereseti viszonyok minden felé nagy elégtelenséget keltenek. Az utóbbi négy év alatt 30 %-al emelkedett a szociálisták száma. Ez idő szerint Amerikában a szociálisták száma felülmulja a 10 milliót. (Néhány évvel ezelőtt egy német író azt fejtegette, hogy »Warum gibt es kein Socialismus in den Vereinigten Staaten). Az »applepie« vagyis az anyagi jólét jelképzője, melyen a socializmus megtörött, ma már kisebb darab, vagyis az életköltség drágább a kereseti viszonyok pedig rosszabbak.

Azért a »Reklamation service« vagyis a visszatelepítési eljárás és ennek eszköze a »Dry farming« az Unio kormány részéről nemcsak fontos mezőgazdasági akció, hanem a canadai kivándorlásnak mesterileg megválasztott ellenakciója; az emberi munka erőnek a nemzeti termelés terén való elosztása és a mindegyre hódító szocializmusnak lehatóságabb és legbölcsebben megválasztott ellenszere.

Hogy a »Dry farming« mily csodákat produkál a mezőgazdálkodás terén, arról majd egy más alkalommal fogok megemlékezni.

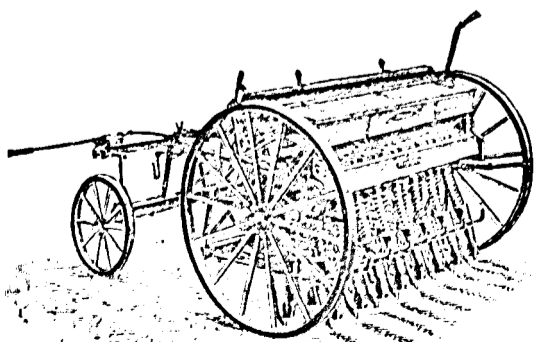
(Vége.)

Sperker tenyésztete Kolozsváron.

Minden kétségen felül áll, hogy Erdélyben, a színes marhatenyésztés csődbe jutott. Igen sok tenyésztet [tulajdonosa kiábrándult a nyugoti marhából. Napról-napra erősebben kezd felszínre kerülni az évtizedek óta elhanyagolt, sokak által mellőzött és többektől lenézett ősi magyar marha.

Nem tartozom azok közé, akik ezen fordulat okát kizárólag a nyugoti fajták teherlapjára szeretik írni; mert alkalmam volt és alkalmam van meggyőződni, hogy a színes marha, még az erdélyi viszonyok között is »hálás termelő«, ha bővelkedik mindazon tenyészfeltételekkel, melyeket a sokoldalulag hasznosítható igényesebb szervezet, a produktivebb munkánál méltán megkíván. Sőt hajlandó vagyok azt mondani, hogy erdélyben a nyugoti tenyészirány csődjét, elsősorban a nép szakértelemhiánya, másrészt pedig a gondozási, tartási és takarmányozási viszonylatok elégtelen volta okozta.

A milyen hiba volt annak idején, a színes marhák elárasztásával kipusztítani törekedni

Szab., „Rekord II.“ sorvetőgép

A losonci gazdasági gépgyár gyártmánya.

Sorba vet — sorba trágyáz!

Allamgépgyári legújabb szerkezetű gőzcseplőkészletek, benziumotorok, resicai acéletek, Kalmár-féle rosták és egyéb talajmivelő eszközök.

Kivánatra szívesen küldünk árjegyzéket.

A Magyar Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége
V., Budapest, Váci-körut 32. szám.

Erdélyből az ősi magyar marhát, a helyett, hogy az évezred óta ide szokott állatfajtát javítani igyekeztünk volna, éppen olyan bölcs cselekedet minden olyan kormány-intézkedés, amely az erdélyi gazdák kincsét képező ősi szarvasmarhafajta-tenyésztés felkarolását tűzte ki ujabban célul.

Az ország minden tanult gazdája egyetért velünk abban, hogy hazánkban, magyar ökor nélkül, helyes gazdálkodást üzni még nagyon sokáig nem lehet. Találjanak fel bármely motort, bizonyuljanak akármilyen kitűnő talajmivelő eszközöknek a modern technika szántó-vető gépei, azért a magyar ökor kereslete nemhogy csökkenne, hanem ellenkezőleg hova-tovább nagyobb mérveket ölt. Az alföldi uradalmak gazdasági hivatalnokai, valósággal házalnak a székely vidékeken, hogy az igás ökor szükségletet, hihetetlen magas árban, bár csak kis részben is, betudják szerezni.

Az előttünk lefolyt három évtizedes tarka kísérlet eredménytelensége eklatáns bizonyítéka annak, hogy az Erdélybe még meglevő ősi szarvasmarha állomány olyan becses nemzeti vagyont képvisel, amely legbiztosabb alapját képezi az erdélyrézsi gazdaközönség vagyoni boldogulásának. És egyuttal intő példa arra nézve is, hogy felhagyva minden további próbálgatással, kormánynak és társadalomnak elsőrendű érdeke és legfőbb kötelessége oda hatni, hogy ezt az ezeréves primogén marhát számban tömegesen megszorítva és minőségben lényegesen javítva fenntartsuk és örök időkre biztosítsuk a jövő Magyarország számára.

Az ország gazdaközönségének haládjára és elismerésére számíthatnak tehát azon erdélyi birtokosok, akik számbavetve az adott viszonyokat és körülményeket, munkát és anyagi áldozatot nem kímélve, éles előrelátással hűen kitartottak a szilaj marha mellett még akkor is, midőn a tarkák beözönlése elnyeléssel és megsemmisüléssel fenyegette azt.

És e tekintetben az érdem jó nagy része, a szentdemeteri tenyészet tulajdonosát, Sperker Ferencet illeti.

Sperker mutatta meg nekünk azt, hogy nem szükséges jó marháért külföldre menni s a magyar pénzt idegen zsebbe vándoroltatni, mert az ősi marhában olyan alapanyagot birunk, melyet szaktudással és következetes tenyész eljárásokkal éppen oda fejleszthetünk, a hol az annyira felkarolt világhírű nyugoti marha áll.

Sperker művészi keze lefaragta a parlagi marha hibás alakulatu testrészeit s az idétlen formák helyett, évtizedek körültekintő munkája által, olyan testformába öntötte a magyar marhát, amely mindenben megfelel Settegast elméletének.

Számkivetésre ítelték a magyar marhát, mert a bámulatosságot edzetségen s a külföld előtt is elismeremert páratlan igavonó képességén kívül más előnyt nem tudunk benne felfedezni, Sperker türelmére és magas szakértelmére volt szükség, hogy azt az egyoldalú és fogyatékos hasznosító képességű marhát modernizálja, sokoldalúvá tegye és divatos köntösbe öltöztesse, a nélkül azonban, hogy igénytelenségéből, ellentéllőképességéből és pótolhatatlan izomerejéből bármit is veszített volna.

Mi, akik ismerjük Sperker tenyészetét és gyakran megfordulunk a szentdemeteri igen látogatott istállóban, tisztelettel hajtjuk meg elismerésünk zászlóját Sperker Ferenc elévülhetetlen tenyésztői érdemei előtt és 30 évet

meghaladó tenyésztői jubileuma alkalmából azt kívánjuk, hogy érje meg a félszázadost is ugyanazon munka-kedvvel, kitartó ügyszeretettel, házánk gazdaközönségének örömeire s az országos köztenyésztés hasznára.

Azoknak, akik az ideai szeptember havi kolozsvári kiállítást szíves megjelenésökkel meg tisztelik, bősége alkalmuk lesz, — a többi jeles tenyészetek prodiktumai mellett — gyönyörködni a szentdemeteri tenyészet remek gulyacsoportjában is. A Kolozsváron bemutatás alá kerülő állatcsoport legkiválóbb egyedéről, július hó elején, saját magam, testméreteket eszközöltem és ennek eredményéről, az alábbi kimutatás számol be. A szakértő állattenyésztő ezen táblázatból s a Kolozsváron meglátható állatpéldányokból, meg fog győződni arról, hogy Sperker tenyészetének kitűnő produktumai, méltán helyet foglalhatnak a nyugoti marha bármely fajtája mellett.

jubileumkor, Sperker, e tekintetben is fényes eredményekkel fog majd beszámolni.

A kolozsvári kiállításnak két szenzációja is lesz, a szentdemeteri s a vele vérrokonságban levő szomszédos szenterzsébeti jeles tenyészet, egy-egy olyan törzstehenet fog bemutatni, amely kor és érdem tekintetében, talán páratlanul áll az egész országban, Sperker egy 20 éves »Csendes« nevű tehenet, Br. Kemény József pedig egy 25 éves »Bojtos« nevű tehenet fog közszemlére kiállítani.

A jubiláló vén Csendes méltóvá tette magát a nagy tisztességre s a krónikás pennájára azáltal, hogy 20 éves és 7 hónapos eredményes életműködése alatt szerencsés gazdáját a nőnemű ivadékoktól eltekintve, 10 darab bika borjuval ajándékozta meg, mely bikák 2 éves korukban eladva összesen 17200 korona bevétellel növelték az szentdemeteri tenyészet kasszáját. A csendes 1-ső bikaborja 1200 ko-

Sorszám	Az állat neve és neme	kora	sulya kgr.	marmagasság	övméret	törzs hosszúsága		fej hosszúság	homlok szélesség	csípők közötti szélesség	jegyzet
						válszög-től az ülső gu-móig	fej éktől a tarok tövéig				
1	Hunyadi bika	2	602	145	196	164	197	50	27	56	az állatok 1910 évi augusztus 1-én lettek suly szerint lemérve, a többi testméretek szalag mértékkel eszközöltettek. 1 hónapos szopóborja 53 kg. 8 hónapos szopóborja 225 kg. 8 hónapos szopó bika borja 270 kgr. a 11-ik szopó bika borja van alatta.
2	Gyilkos bika	1	-	133	170	145	180	45	24	45	
3	Szivós tehen	8	610	145	200	180	210	53	25	60	
4	Szultána tehen	5	630	155	204	175	202	52	22	60	
5	Gyomros tehen	8	598	153	200	166	205	50	24	62	
6	Csendes tehen	20 éves 7 hónapos	510	151	200	180	204	56	25	62	
7	Hires üsző	3	507	145	190	162	187	49	21	54	
8	Viola üsző	2	505	145	181	155	190	42	22	52	
9	Szagos üsző	1 éves 10 hó.	440	139	175	153	175	46	20	48	
10	Csendes (kicsi) üsző	1 éves 3 hó.	362	-	-	-	-	-	-	-	

Az állandó és bő abrakoltatás, a legintenzivebb táplálás, a jó gondozás, a tenyészállatok szigorú és következetes megválasztása s a ritka szakértelem, előnkbe állította a gyorsan fejlődő, nagytermű, hizodalmas, erőscsontu, edzett szervezetű és kitűnő igavonó marhát abban a formában, mely az annyira kedvelt szimmentali fajtával is bátran felveheti a versenyt.

E szerint még csak a tejelékenység kitenyésztése volna hátra. Következtetve a szamosfalvi s a Lészai-féle tenyészetek tejelési eredményéből, azt hisszük, hogy a 40 éves

ronaért; a 2-ik 1400; a 3-ik 1500; a 4-ik 1600; az 5-ik 1700; a 6-ik 1800 koronáért, a 7—8—9—10-ik bika borja pedig egyenként 2000 kor. árban értékesült. Jelenleg a 11-ik szopó bika borju van alatta, a mely szintén elmegy Kolozsvárra, ugy szintén hűséges kísérője lesz anyjának vagyis a 20 éves Csendesnek, egyik 15 hónapos 362 kgr. sulyu üsző borja is. Vajjon, hány olyan tehen van még az országban, amely a reáfordított költségeket ugy meghálálta volna gazdájának, mint a szentdemeteri Csendes? **Czirmes Bálint.**

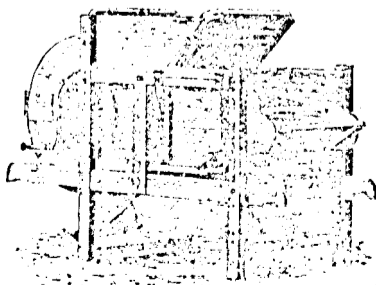
Mesterséges haltenyésztés.

Ugy a termelő mint a fogyasztó igen gyakran két kézre fogja a panaszt, hogy nem tud megélni. A mesterkélt fokozott drágaság mindenkit egyaránt sújt. A fogyasztó a termelőt okolja érte és feledi, hogy az az ökréért, disznajáért csak annyit kap ma is, mint évekkel előbb, amennyiben az árkülömbözetet felémésztí az eleségnek és a takaramánynak magasabb ára.

Ellenben a mészáros, a hentes, a pék. az nyer, sokat nyer, mert kiuzsorázza a fogyasztót. Hogy ez az uzsora mekkora, azt bárki tapasztalhatja például akkor, ha Budapesten borjuhust vásárol. A borjuhust a központi vásárcsarnokban nagyban (öt kilótól fölfelé) egy koronával olcsóbb kilónként, mint a mészárszékben Budán, Pesten vagy Óbudán. Tehát

mire a hus a gazdától a fogyasztóhoz ért, nyerekedett rajta a közvetítő kereskedő, a nagy kímérő és a mészáros, még pedig miként látjuk, busásan.

Ez nagyon szomorú állapot és járványszerűen pusztít az országban és éppen azért mert járvány olyan mint a diftériusz, meg a kolera, tehát csak lassanként, fokról-fokra találjuk meg igazi ellenszerét; de hogy megtaláljuk, az bizonyos, mert nem egy erkölcsi tettlet foglalkozik állandóan a bajnak orvoslásával. Addig azonban, míg ez bekövetkezik, igyekeznünk kell, hogy a »segíts magadon és megsegít az Isten« elvére helyezkedjünk és különösen a gazdáknak ajánljuk — mert hiszen földmivelő állam vagyunk, — hogy igyekezzenek a gazdaságnak minden ágát intenzíve kihasználni, nehogy az átmeneti, szomorú és sanyaru évek alatt elveszítsék maguk alól a talajt.

Minden gazdaságban nélkülözhetetlenek!

Európaszerte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb, a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő

„Eredeti Kalmár-rosták“

Ez évi újdonságainkról szíveskedjél ingyen árjegyzéket kérni

KALMÁR ZS. és TÁRSA Hódmezővásárhely

Különleges termény tisztító gépgyár és vasöntöde.

Vezérképviselet

A Magyar Királyi Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

BUDAPEST, V., Váci-körút 32.

És mert éppen a husról beszéltünk, kell gazdáink figyelmét arra a körülményre felhívunk, hogy a mesterséges haltenyésztés nálunk még annyira kezdetleges alapon áll, miként már milliókra rugó kincset hagyunk kamatoztatlanul heverni, holott országunk természetes vizekben oly gazdag, mint kevés más ország Európában.

A mesterséges haltenyésztéshez elég, ha csak egy kis csermely vagy patak folyik át fekvőségünkön; ennek medrét kellő magasságban elgátolni és megfelelő területet töltéssel körülhárítani oly kevés költséget igényel, hogy az, a haszonnal szemben, melyet létesített halastavunk hajt, egyáltalában számításba alig jöhet. De azt sem szabad felednünk, hogy a földművelésügyi magyar királyi kormány hatáskörébe tartozó Országos Halászati Felügyelőség annak a gazdának, aki mesterséges halastavat akar létesíteni, mindennel ingyenesen jár kezére. Megvizsgálja a haltenyésztésre szánt vizet és a talajt, maga készít kívánatra tervet és költségvetést a halastó építésére, sőt ingyenesen felügyel az építési munkálatokra és mindennek koronájául ingyenesen népesíti be halikrával a tavat.

Nagyobb előnyt a kormány halastavat létesítő gazdák részére nem nyújthat és oktan az a gazda, kinek megfelelő vize és a befektetésre némi pénze van, vagy kieszközli a kormány útján a megfelelő hitelt, ezeket az előnyöket igénybe nem veszi. A cseh, német és galícia gazdák igen tekintélyes hasznot látnak vizeikből; csak mi ne akarnánk a korral lépést tartani? Hiszen, ha egy-egy gazda, egy halomban látná azt a szemet, korpát, darát, takarmányt, szalmát amelyet egy-egy borjunak hizott ökorra való felnevelése felemészt, valamint latba vetné azt, hogy e mellett egy-egy pontynak felnevelése és meghizlalása mily neveltséges csekély tápanyaggal és fáradsággal eszközölhető: bizonyára felhasználná a legkisebbké patakot, vagy erdei vizeret halastónak létesítésére.

Égészségügyi, valamint a tisztaságra való felügyelet is télen át a gondos lékvágás természetesen feltétlen kellékei a haltenyésztésnek, de az erre való utasítást könnyen megszerezheti a gazda úgy az Országos Halászati Felügyelőség, mint az Országos Halászati Társulat útján.

KISEBB SZAKKÖZLEMÉNYEK.

+ Az istállótrágya konzerválása. Az istállótrágya erjedése folytán igen sok nitrogén megy veszendőbe, minek meggátlására az istállótrágya konzerválószerrel kezeljük; és célra eddig legmelegebben ajánlották a szuperfoszfát gipsz alkalmazását. Erre vonatkozólag *Maercker* és *Vogel* arra figyelmeztetnek, hogy a szuperfoszfát-gipszben levő oldható foszforsav a trágya alkalikus hatása alkotórészeivel érintkezve, elveszti vizben való oldhatóságát és citromsavas ammoniakban oldható foszfát lesz belőle, s így értékéből veszít. Fejtegetéseik folyamán végül következő megállapodásra jutnak:

1. A gipsz magában is, de különösen ha lecsapódott gipsz használatik, rendkívül jó trágyakonzerváló anyag.

2. Ha a gipszhez szuperfoszfátot vagy precipitált foszforsavat keverünk, annak nitrogénkötő hatását még csak fokozzák.

3. A vízben oldható foszforsavat, tehát a szuperfoszfát-gipszet alkalmazni azért nem ajánl-

juk, mert alkalmazása annyiban veszteséget okoz, hogy a vízben oldható foszforsav citrátban oldhatóvá alakul.

4. A precipitált gipsz ezzel a hátránnyal nem bír; a foszforsav olyan alakban marad benne, mint vásároltatott. Különbösen is hatása éppen annyi, mint a szuperfoszfát-gipszé, ha belőle ugyanannyit vettünk alkalmazásba.

KORMÁNYINTÉZKEDÉSEK.

Tilos a borjuvágás. A földművelésügyi miniszter rendeletet küldött az összes törvényhatóságoknak és községeknek, melyben megtiltja a négyhetesnél fiatalabb borjúk levágását. A hatóságokat pedig utasította, hogy a rendelet ellen vétőket szigorú büntetésben részesítsék. Azt is elrendelte a miniszter, hogy a múlt évben a takarmányhiány miatt megfogatkozott állattállomány felszaporítására minden eszközt fel kell kasználni most, mikor a takarmányra jó esztendő van. Támogatja is a szarvasmarhában szegényebb vidékeket a kellő mennyiségű anyaállat ajándékozásával s más kedvezményekkel is.

Az erdősitések jutalmazása. Az erdősitéseknek nagy közgazdasági jelentőségére való tekintettel az erdősitések kedv fokozása s az eredmények jutalmazása céljából Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter, díjakat ad azon birtokosoknak és bérlőknek, kik az év őszen, vagy tavaszán kopár vízmosásos, vagy futóhomokterületeken a legeredményesebb erdősitéseket végezték. A jutalmakra pályázni szándékozó e hó végéig, az őszi erdősitések pedig december 25-ig jelentendők be a közigazgatási-erdészeti bizottságnál vagy a királyi erdőfelügyelőségnek. Az erdősitések bírálata a bejelentést követő ötödik évben, tehát 1915-ben fog megtörténni s akkor kerülnek kiosztásra a folyó évben kitűzött jutalmak, melyek részint pénzbeliek, részint műtárgyak. Értékük 200—1000 korona között változik.

A gazdasági egyesületek állami támogatása. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter a főrendiházban f. hó 4-én érdekes nyilatkozatot tett a gazdasági egyesületek működéséről. E nyilatkozat szerint a gazdasági egyesületek kevés kivétellel nem állanak feladatuk magaslatán. A tagok részvétele miatt üléseket is alig tudnak tartani. Az iroda működését pedig megbénítja az egyesületek rossz anyagi helyzete. A titkárok, hogy fizetésüket biztosítsák, kénytelenek a gyéren befolyó tagdíjak behajtását forszírozni, esetleg mellékfoglalkozást űzni, ami őket természetesen egyesületi működésüktől elvonja. Sok egyesület még így is csak állami hozzájárulással tud fennmaradni, amelyet évről-évre kérnek a minisztertől. A földművelésügyi miniszter, hogy ezen a bajon segítsen, rendeletet intézett a vármegyei gazdasági egyesületekhez, hogy 10 évre állapítsák meg rendes költségvetésüket és ezt terjesszék fel a miniszterhez, aki ennek alapján biztosítani fogja az eddig bizonytalan állami támogatást. Ily módon legalább a titkárok megszabadulnak az évről-évre megújuló gondtól és az egyesület gazdasági feladataival behatóbban foglalkozhatnak. A miniszternek a gazdasági egyesületek anyagi helyzetének javítására irányuló intézkedését csak elismerés illetheti.

Az erdélyi sertésállomány felszaporítása. Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter az erdélyi sertésállomány rendkívüli apadására való tekintettel nemcsak a köztenyésztési kanok, de a magánfelek részére való kocák vételarából is 20 százalékos támogatást vállalt el saját tárcája terhére és ezáltal módot nyújtott arra, hogy Erdély sertésállománya 2—3 év alatt lényegesen felszaporodjék.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kiállítási hírek.

— Erdélyrészi Gazdaértekezlet Kolozsvárt. Erdélyrészi gazdaértekezletet rendez az Erdélyi Gazdasági Egylet szeptember elsején az ideai kiállítások idején, melynek célja egy az erdélyi hazarészre kiterjedő „Magyar-erdélyi fajta szarvasmarha-tenyésztési szövetkezet” megalakítása. A f. évi május 21-iki szokosztályi ülésben elhatározott kedvezményezés megvalósításán buzgón dolgozik a kiküldött bizottság s a meghívók szétküldése már folyamatban van. Az értekezletre a rendezőség aug. 1-iki felterjesztésében 1000 résztvevő számára kért kedvezményes vasuti utazási igazolványt a kereskedelmi minisztertől. Az értekezleten való részvételre és a kedvezményes jegyre előjegyzéseket már mostantól elfogad az Ege. titkársága, Kolozsvárt, Attila u. 10 sz. alatt.

Kolozsmegyei falusi gazdakörök értekezlete. Az E. G. E. kolozsmegyei osztálya, a kiállításokkal kapcsolatban, szept. 4-én délelőtt Kolozsvárt, a megyei gazdakörök részvételével, egy értekezletet fog rendezni, melyen szakszerű előadást fog tartani a gazdakörök céljáról, működési módjairól és eszközeiről stb. Az osztály gondoskodni fog arról, hogy ezen értekezleten a vármegye kisa dáí lehető imponáns tömegben vegyenek részt. Az értekezlet órája és helye később lesz publikálva.

A kiállítási állatok szállítási igazolványát ezen a héten fogja szétküldeni a rendezőség.

Az állatok beküldése úgy intézendő, hogy lehetőleg aug. 30-nál előbb és 31. esténél később ne érkezzenek. Az állatok helye feliratokkal kijelölve, már 30-án rendelkezésre áll.

A kiállítási katalógus közlését az Erdélyi Gazda aug. 28-i számában fogjuk eszközölni.

Rendezői és bírálói jelvények, valamint a kiállítók szabadjegyei szintén a jövő hét folyamán küldetnek szét. A cselédség karzalagja a helyszínén lesz kiosztva.

A termés. Az elmúlt héten jelent meg a földművelésügyi minisztériumnak *ötödik* becslése az ideai termésről, amely szerint 6,138.360 kat. holdon a *buzából 51.48 millió métermázsra hozam várható.* A rozstermést 14.56, az árpa-termost 13.99, a zabtermést 11.66, a tengeri termést 47.82, a burgonyatermést 48,11 millió métermázsra becsüli a hivatalos jelentés. A legutóbbi, vagyis a negyedik becslés alapján a buzából 52.47, a rozsból 15.15, az árpából 14.17, a zabból 12.06 millió métermázsra hozamot vártak, minél fogva az *ujabb csökkenés a buzánál éppen egy és fél millió métermázsra.* Lényegesebb csökkenés mutatkozik a rozsnál és a zabnál is. A *tavalyi* végleges kimutatás szerint a buzából 30.48, a rozsból 11.95, az árpából 15.64, a vabból 13.39 millió métermázsra termett. Ilyenformán tehát, ha az árpából és a zabból csekélyebb lesz is a hozam, a buzából mégis 20—21 millió, a rozsból pedig 2—3 millió métermázsával nagyobb termésünk lesz, mint tavaly.

— 37 év után. A kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézetben 1873-ban végzett

hallgatók, az E. G. E. idejű kiállítása alkalmával, szeptember 4-én, Kolozsvárt, találkozót tartanak. Harminchét év — sok idő. Akiknek szivéből ennyi idő alatt sem öli ki az élet az emlékek felújítása utáni vágyat, azok valóban méltók arra, hogy tőlük a mai generáció egyetmást tanuljon. Tanuljon: emberbecsülést, kartársi szeretetet, kollegialitást és jó kedélyt, mely az egészséges léleknek velejáró jellemvonása.

Szerkesztőségünk, a múlt számról lekésve, a következő levelet kapta:

„Az erdélyi gazda“ *Tekintetes szerkesztőségének.* Kolozsvár. A kolozs-monostori gazdasági tanintézetnek 1873 évben végzett növendékei f. év szept. hó 4-én az Erd. Gazdasági Egylet kiállításának alkalmából — Kolozsvárt 37 éves találkozót rendezünk. Midőn ezt a merész vállalatú szándékunkat becses lapjában leendő méltatás véget tisztelettel bejelentjük, egyben van szerencsénk a *Tekintetes szerkesztőséget* is e szerény találkozóra tisztelettel meghívni. Az öreg bajtársak nevében Marosvásárhely 1910 aug. hó 11-én tisztelettel *Deák Ignác.*

A levélhez a következő, a régi kartársakhoz intézett felhívás van csatolva:

»*Kedves Barátaim.* Az idő telik. Kitudja láthatjuk-e még egymást valaha? Többen vagyunk olyanok is, akik kora ifjuságunk óta, mióta az intézet falait odahagytuk (1873. év) sohasem találkoztunk egymással. Azért több társunk nevében és megbízásából testvéri szeretettel felhívlak benneteket még egy — talán utolsó — találkozásra. *Folyó év szeptember hó 4-én d. e. 9 órakor a kolozsvári gazd. akadémia helységében találkozunk.* A részletes programot *Szeptember 3-án este* fogjuk a *«Központi szállóban»* közösen megállapítani. Jertek el lehetőleg családtagokkal. Csináljunk magunknak egy kedves jó napot. *Augusztus 26-ig választ kérek.* A viszontlátásig! Marosvásárhely, 1910. augusztus hó. 10 Szerető barátotok *Deák Ignác* ny. urad. főtiszt.

A felhívás végén az egykori tanulóársak névsora van a következőkben felsorolva:

Élők: Bene József ny. földm. iskolai tanár Sepsiszentgyörgy Csizér Mihály földbirtokos Magyar-Lápos, Deák Ignác ny. urad. főtiszt Marosvásárhely, Debreci Ferenc földbirtokos Marosvásárhely, Hadviger Albert kir. kataszteri biztos Kerélszentpál, Ince Kálmán földbirtokos Uzon, Mihály Gyula posta mester Gerend, Pataky Lajos földbirtokos Szőkefalva, Pethő Miklós birt. gazd. egyl. titkár Torda, Petrus Jenő gazd. író Budapest, Ronay Géza földbirtokos Budapest, Sófai Sándor városi főpénztárnok Torda, Székely János polg. iskolai igazgató.

Holtak: nem tudatik: Vitán Lajos? Vida Lajos? Kallós György? Gyelán János? Stengel Géza?

(*Elhaltak:* Simon József Beöthi Lajos, Dózsa István, Szabó Gábor, Csete György, Bauerfeind G.)

— **Méhészeti tanfolyam.** Az erdélyrészi miniszteri kirendeltség ötnapos méhészeti tanfolyamot rendezett a kolozsvári urinők részére. A tanfolyamon nemcsak a gyakorlati méhészkedés főbb elemeit ismertették meg, de begyakoroltatták a résztvevőket a méz és viasz háziiparszerű feldolgozásába is. A gyakorlati tanfolyamot *özv. Krennitskiné Fröhlich Ilona* vezette a kolozsvári intelligens nők élénk részvételével.

— **A külföldi gyümölcsstermés.** A külföldi konzulátusoktól a földmivélségi minisztériumhoz ezideig a következő jelentések érkeztek be a gyümölcsstermés kiállításokról.

Ereslau. Tavasszal elég szép gyümölcsstermés ígérkezett. Az utóbbi hetekben beállott záporosok és jégverések azonban jelentékenyen csökkentették az eddigi gyümölcsstermési kiállításokat. A terület legnagyobb részében most

már legfeljebb középtermésre lehet számítani az alma és körtéből, míg a szilva csak igen gyenge termést ígér.

München. Az alma és körte virágzása igen kedvező időjárás mellett folyt le, és ennek folytán ezen gyümölcsfélék terméshozama rendkívül gazdagnak ígérkezik. A csontmagokban — különösen szilva-félékben — a tavaszi hideg időjárás illetve a virágzási idő alatt uralkodott hideg és esős idő jelentékeny kárt tett.

Stettin. Almából közép, körtéből csekély, szilva és ringlóból csekély, birsalma és dióból szintén csekély, bogyógyümölcsfélékből pedig jó középtermés várható.

Altona. Almából jó közép, körtéből gyenge, szilvából és ringlóból közepes, a bogyógyümölcsfélékből ellenben igen gazdag termés várható.

Stockholm. Svédország folyó évi gyümölcsstermési kilátásai nagyon kedvezőtlenek, mert a rendkívül szigorú tél sok kárt okozott a gyümölcsfák éves vesszeiben és rügyeiben.

Zürich. Bár a termési kilátások felől teljesen határozott véleményt egyelőre még nem lehet alkotni mégis az eddigi időjárás után ítélve, egész Svájc területén mindengyümölcsnemből jó termésre számítanak.

Koppenhága. Dániában rendkívül gazdag gyümölcsstermés ígérkezik, amelyek érése a rég nem tapasztalt kedvező időjárás folytán a rendesen 2–5 héttel előbbre várható. Dániában a gyümölcsstermést csak igen korlátozott terjedelemben üzik és a termesztés még ezen határok között is csak az ott előállított különleges helyi fajtákra szorítkozik. Ennélfogva a szükséglet legnagyobb része, a dús termés dacára is, Magyarországból, Auszriából, Németországból és Amerikából fog behozatal útján fedeztetni.

Moskva. A tél egész Oroszország területén szerfelett enyhe lefolyású volt és ennek folytán az összes gyümölcsfákra is nagyon kedvezők voltak az időjárás viszonyok. Ebből kifolyólag rendkívül bőséges gyümölcsstermésre számítanak. Különösen a Wolga, Moszkvai és Tombov-Pente kerületekben várható az almából igen dús termés.

— **Az 1910. évi selyemtermés.** A selyemkereskedők lyoni szindikátusának közlönye szerint Európában a folyó évi selyemtermés következő: Spanyolország 80,000 (80,000), Franciaország 337,000 (674,000), Olaszország 3 millió 826,000 (4,251,000), Magyarország 155,000 (172,000), Görz-Gradiska Istria 42,000 (42,000), Trieszt 125,000 (166,000), összesen 4 millió 565,000 (5,385,000) kg. China nyerselyemtermése 5 millió 985,000 (6,185,000), Japáné 8,700,000 (8,200,000), kg. (A zárójelben levő számok az 1909. évi termelés adatai.) A selyemiac élettelen, a termelők tartózkodók, aminek feltűnő jele az, hogy az egész világon sokkal kevesebb selymet termeltek a folyó, mint az elmúlt évben.

— **Nemzetközi borászati kiállítás és kongresszus.** F. é. szeptember hó 5–10-ig tartatik meg *Bécsben* a VIII. osztrák borászati kongresszus, mely tekintettel a rendező szőlészeti egyesület 25 éves jubileumára, jelentékenyebbnek ígérkezik minden eddigi ily nagygyűlésnél. A szőlészeti és borászati kiállítás, mely nemzetközi jelleggel bír, kiterjed az összes gépekre, eszközökre, felszerelésekre, anyagokra stb., melyek a szőlőműveléssel, illetve borkezeléssel összefüggésben vannak. Részletes kiállítási és kongresszusi tervezetet minden érdeklődőnek a kongresszus rendezősége (Geschäftsleitung) Krems küld.

— **Magyar gyümölcs kivitele Párisba.** A nagy orkánok, viharok és jégverések nemcsak nálunk tettek kárt, hanem Franciaországban is, a hol ez által a párisi piac ellátása majdnem lehetetlenné vált. Párisban a szép úszibarack, szőlő és alma igen drága. Több ott élő kereskedő hazánkba azzal a kérelemmel fordult *Molnár* István miniszteri tanácsos, országos gyümölcsészeti kormánybiztoshoz, hogy a kedvező alkalmat kihasználva, tegyen kísérletet a szebb és jobb minőségű magyar gyü-

mölcsnek a párisi piacra való bevezetésére. A gyümölcsészeti kormánybiztos tehát fölszólítja a szebb gyümölccsel bíró termelőket, hogy a kivitellel érdemes eladók készleteket nála (földmivélségi minisztérium) mielőbb jelentésk be.

— **A tej és tejtermékek nemzetközi áralakulása.** A svájci gazdaszövetség nemzetközi tejárjegyző irodájának a f. é második negyedéről szóló, most kiadott jelentése szerint — amelyhez Belgium, Németország, Franciaország, Nagy-Britannia, Németalföld, Olaszország, Norvégia, Svédország, Ausztria, Magyarország, és Svájc kormányai és egyes gazdasági testületek szolgáltatottak az adatokat — a tej- és tejtermékek piacán világszerte nagy élénkülés és a fogyasztás jelentékeny emelkedése észlelhető. A takarmánytermés általában mennyiség és minőség szempontjából jónak mondható, a tejtermelés azonban mennyiségileg alig haladja meg az 1909. év második negyedének termelési eredményeit. A tejárak ennek folytán általában magasabbak, mint a múlt nyáron, a sajtárak viszont nagy ingadozásoknak voltak alávetve és áprilisig túlnyomólag emelkedő, azután inkább hanyatló irányzatot mutattak. A vajárak alakulása rendesen mondható, a tendencia inkább emelkedő. A harmadik évnegyedre az árjegyző iroda csak a vajárak további emelkedését helyezi kilátásba, tejsz és a többi tejtermékekre pedig a mostani árviszonyok állandóságát jósolja.

— **Jutalomdíjak kiosztása.** A magyar földhitelintézet által községi falkolakezelő tanítók és gyümölcsfaterenyésztés oktató községi kertészek részére a gyümölcsfaterenyésztés terjesztése és oktatása körül szerzett érdemeik jutalmazása céljából az 1910. évre kitűzött 21 jutalomdíjat az e célra alakult bíráló-bizottság kiadhatónak találta s így a 600 koronás I. (első) díjat: 1. Géher Lajos derecskei (Biharm.) tanítónak, a két 400 koronás II. (második) díjakat: 2. K. Molnár Jenő makói (Csanádm.) tanítónak, 3. Ország Kálmán alsólendvai (Zalam.) tanítónak, a 18 darab 200 koronás III. (harmadik) díjakat: 4. Pokoly Kálmán zilahi (Szilágym.) tanítónak, 5. Fehér József bátyai (Pestm.) tanítónak, 6. Horváth Zsigmond szilágysomlyói (Szilágym.) tanítónak, 7. Bratu Gyula tiliskei (Szebenm.) tanítónak, 8. Hendrik Gyula kürtösujfalui (Nógrádm.) tanítónak, 9. Csik Mihály viski (Máramarosm.) tanítónak, 10. Iker János rábakovácsi (Vasm.) tanítónak, 11. Farkas Ferenc somogytarnócai (Somogym.) tanítónak, 12. Nemes János lábodi (Somogym.) tanítónak, 13. Sándor Lajos miklósfalvi (Udvarhelym.) tanítónak, 14. Góga János fakóvezekényi (Barsm.) tanítónak, 15. Csepesányi Miklós hlubokai (Nyitram.) tanítónak, 16. Kelemen László bonchidai (Kolozsm.) tanítónak, 17. Gáspár István köpeci (Háromszékm.) tanítónak, 18. Müller János vojolai (Kolozsm.) tanítónak, 19. Tóth Albert szepetki (Zalam.) tanítónak, 20. Györkös József mosonbánfalvi (Mosonm.) tanítónak és Ringbauer Ferenc mosonboldogasszonyi (Mosonm.) tanítónak ítélte oda.

— **Tanulmányi kirándulás az erdélyi barcasági szászokhoz.** Mióta enesei Dorner Bélának, a győri királyi gazdasági felügyelőség vezetőjének »Az erdélyi szászok mezőgazdasága« című szakmunkája megjelent, azóta nemcsak gazdasági egyesületek, de kisebb magyar gazdasági csoportok is elindulnak, hogy a barcasági szász gazdák mintagazdaságait a helyszínen tanulmányozzák és az ott látott magasfokú gazdasági kultúrából egyet-mást eltanuljanak. A legelső tanulmányi kirándulást a folyó évben a baranyamegyei gazdasági egyesület titkára Förster Jenő vezette s legutóbb már az Alföldről is indultak nagyobb csoportok Erdélybe.

— **A magyar mezőgazdaság a turini kiállításon.** Az 1911. évben Turinban rendezendő nemzetközi kiállításán Magyarország nagyobb arányban vesz részt. A magyar kiállítás mezőgazdasági osztályának rendezését az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* intézi, míg a terménycsont elrendezését az *Országos m. kir. Növénynevelési Intézet* végzi.

— **Uszódijazás.** A Szolnokdobokamegyei Gazdasági Egyesület a törvényhatósági mező-

gazdasági bizottsággal karöltve szeptember 11 én Szamosujvárt szeptember 18-án Kékesen és szeptember 25-én Csákiigorbón üsződijazást rendez. Díj gyanánt 2500 koronát osztanak ki. Az egyesület így akarja megakadályozni a jutalomdíjat nyert legszebb üszők levágását.

Az őszi blous újdonságok, pongyola különlegességek

a legjobb szabásu szoknyák és mindennemű

női divatcikkek, kézimunkák, rövid-árúk, kesztyűk és harisnyák már megérkeztek és versenyen felül álló árakban beszerezhetők

Sipos Jenő

áruházában

KOLOZSVÁR Mátyás király-tér és Mátyás Király-utca sarkán.

Helyi és vidéki telefon szám: 720.

— **Beléndekmag a mákban.** Dégen Árpád dr., a budapesti m. kir. vetőmagvizsgáló-állomás vezetője az „Orvosi Archivum“ f. évi évfolyamában fenti cím alatt megjelent tanulmányát füzet alakjában közzétette. A füzet adataiból látjuk, hogy milyen fontos működése van az állomásnak az egészségügyi viszonyokra. Az elmúlt télen számos mintát vizsgált meg az állomás, amelyekben több kevesebb beléndekmag volt. Már pedig a beléndek veszedelmes méreg. Az első mákmintát 1918 december 31-én Somorja (Pozsony megye) főszolgabírája küldte be azzal a megjegyzéssel, hogy a máknak élvezése következtében több egyén szédülés, rossz látás tünetei mellett megbetegedett. A mákban beléndekmag volt 17 szulyszázalékban. A vizsgálat végső eredménye gyanánt kiderült, hogy a mákot Oroszországból vették s a Budapestben áruba bocsátott orosz mákból vett minták majdnem kivétel nélkül beléndekmagjával fertőzöttek voltak. 170 mintából csak 59 volt tiszta a beléndektől, melyeknek javarésze magyar francia német vagy török mák volt. A máknak hazánkban szokásos ápolási és aratási módja kizárja azt, hogy beléndekmag kerüljön belé. Oroszországban azonban a mákot nagyban termesztik a szántóföldön, amelyek gyomosak; a mákot sarlóval, kaszával takarítják le, cséplik, amely módon közé kerül a beléndek magja. A hivatalos mintavételek után nagymennyiségű orosz mákot helyeztek hatósági zár alá.

— **A Mc. Cormick Harvesting Machine Co.** Budapest, (V. Alkotmány utca 12) a *Kolozsvárt* folyó évi augusztus hó 31-én megnyitandó kiállításon világszerte ismert és legjobb hírneke örvendő gazdasági gépeit és eszközeit nagy választékban fogja kiállítani. Ez alkalomból az igazgatóság be óhajtja mutatni az erdélyi gazdáknak legújabb modellű gépeit és a gazdasági gépeken eszközölt újításokat és javításokat s ezton hívja meg t. vevőit és az érdeklődőket a kolozsvári kiállításon bemutatásra kerülő gépei megtekintésére.

— **Mezőgazdasági iparfejlesztő és kereskedelmi részvénytársaság** címen *Dévan* egymillió korona alaptőkével új vállalat alakult.

— **Zárvizsga.** A szilágysomlyói m. kir. földmivesiskola folyó hó 28. án tartja évi zárvizsgáját. Miután ezen vizsga nyilvános jellegű, a tanulók szülőit, valamint más érdeklődőket szívesen lát az igazgatóság.

— **A marhatuberkulózis gyógyszere.** Párisból jelentik, hogy *Arwing* tanárnak, a lyoni állatorvosi iskola igazgatójának sikerült olyan ol'ószert tanálnia, amelylyel a marhák a tuberkulózis ellen immunizálhatók.

— **(Kwizda-féle állatgyógyászati készítmények.)** A legnépszerűbb és legtekintélyesebb cégek egyike kétségtelenül a Kwizda Ferenc János udvari szállító Korneuburgban.

Az ezen cég által forgalomba hozott állatgyógyászati készítmények tényleg nem csak Ausztria-Magyarországban, hanem az egész Kontinensen sőt Angliában és Amerikában is a legjobb hírnevnek örvendenek. Minden mezőgazda ismeri a korneuburgi marhatápport, a sertéssport és a Kwizda-féle kolikpilulákat, s manap már alig találunk ló-tulajdonost, legyen az sportférfi vagy magánzó, üzletember vagy gazdálkodó, kinek istállójában meg nem honosult volna a Kwizda-féle Restitutiofluid. Magában Angliában, amely a ló sport terén tett újításokat és találmányokat a maga részére szokta lefoglalni. — irigység nélkül, ismerik el különösen a Kwizda-féle ló restitutiofluid és a Kwizda-féle szabadalmazott kautsuk csülök-horzsaszalagok célszerű és hasznos voltát. A hírneves távlovaglók gróf Starhemberg és Höfer F. távlovaglásuk alatt a Kwizda-féle Restitutiofluidot használták a legjobb eredménnyel. Épp úgy más távlovaglók és kiváló állatorvosok a legnagyobb elismerés hangján nyilatkoztak a Kwizda-féle szabadalmazott gummi ovókészülék lólabák részére és a szabadalmazott gummi horzsaszalagok, célszerűségéről. A Kwizda Ferenc János cég Korneuburgban, kívánatra ingyen és bérmentve küldi meg csinos képes árjegyzékét.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT

FELELŐS SZERKESZTŐ ES KIADÓ:

TOKAJI LÁSZLÓ.

A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Eladó Dr. gróf Teleki Domokos ur Óméltsága gernyeszegi magyar erdélyi fajta tenyészetéből **10 drb.** 3—5 éves, részben borjas és hasas számfelletti tehén. Érdeklődőknek felvilágosítást nyújt, Gernyeszeg (posta, vasut, távirda) **Pálffy Dezső, intéző.** 2476

OBERDING ANTAL

vizvezeték és csatornázási vállalata

Kolozsvárt, Bástya-utca 4. szám. (Óvár.)
Telefon-szám: 625.

Készít fűrdőszobákat, ciosetteket, mosdó-asztalokat, új házi vezeték berendezéseket. — Továbbá készít vidéken vizvezeteket szivattyú állomással vagy forrás foglалással. — Elvállal jutányos árban évi jókarban tartásokat és minden e szakmába vágó javításokat pontosan és a legjutányosabban. 2476

A MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK

KOLOZSVÁRI KÉPVISELŐSÉGE

(Jókai-u. 2. sz. I. emelet.)

FÖLDBIRTOKRA

és a nagyobb városokban fekvő

HÁZAKRA

15 évtől 65 évig terjedő törlesztéssel

LEGOLCSÓBB KÖLCSÖNÖKET nyújt.

A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszállandó kölcsön összegére nézve

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET bizalmi férfiai adnak véleményt.

A KÉPVISELŐSÉG elfogad

TAKARÉK-BETÉTEKET

és előnyösen kamatoztat.

Telefonszám 27.

2001

Márton Vilmos

Ovári kertje

(Kispipa vendéglő)

Szentlélek-u. 1.

Kitünő

Mocsolyai borok.

Izletes

Magyar konyha.

Az országos iparegyesületi ezüst dísz éremmel kitüntetve.

Braun Mihály hangszerkészítő mester,

a kolozsvári conservatorium szállítója

Kolozsvár, Wesselényi Miklós utca 18.

Finom hegedűk, violák és csellok készitési műterme. Valódi olasz, német, quint tiszta bél és csak saját készitményű fonott hurok. Tokok és mindennemű alkatrészek. — A legnehezebb javítások művészies kivitelben elkészitettek. 2489

Gramofon, Gramofon-alkatrészek, Gramofon-lemezek nagy raktára.

Jutányos árak!

A kolozsvári Vöröskereszt-Egylet kórháza.

Erzsébet-Mária kórház és Szanatorium Kolozsvárt, Magyar utca 35. szám. Igazgatóság ugyanott.

Ez a Szanatorium európai módon áll. Az ellátás kitünő. A beteg, mintha családi körben lenne a kiváló humanista dr. Brant József miniszteri tanácsos, ny. egyetemi tanár körületekintő vezetése mellett.

Az intézetbe felvétetik minden rangu és felekezeti gyógyítható beteg, kivéve heveny, fertőző és elnekrős bántalommal szenvedőket.

A napi ápolási díjak mérsékeltek, nem drágábbak a klinikák vagy kórházak külön árainál. Az ápolási díjban foglaltatnak: elsőrendű, naponta ötszöri étkezés, ápolás, egyszerűbb gyógy és kötszerek, fehér és ágyneműek, fűtés, világítás,

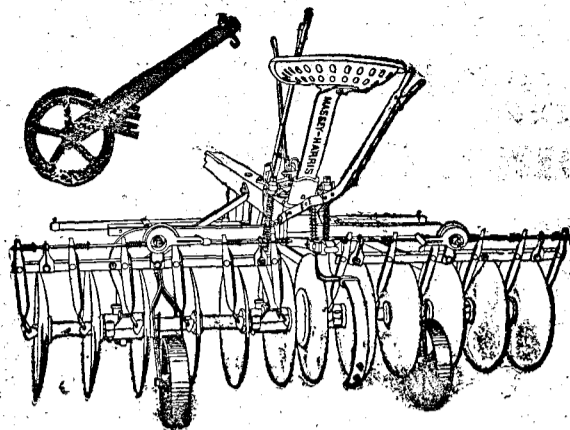
valamint az intézeti orvos látogatása naponta egyszer vagy kétszer. Minden beteg tetszése szerint választhat kezelő orvost, ennek kölcsönösen megállapított tiszteletdíját külön fizeti, valamint az intézeti orvosnak a rendszeren kívül kívánt látogatásait.

Ha műtét kívánatos, akkor annak díja előre fizetendő. Korlátolt anyagi viszonyok közt levő betegek, a műtét díj fizetése alól fel is menthetők, de ilyen esetben műtétet csak az intézet orvos, zemélyezete végez.

Azon első és másodikfajú betegek, kik az intézetben 1. hónapnál hosszabban tartózkodnak, ápolási díj mérséklése tarthatnak igényt, ugyazintén kisebb javadalmazásu tisztviselők, valamint katonatisztek özvégyei és árvái.

Az intézetnek van testgyógyászati és nyáron át vizgyógyászati osztálya is. Testgyógyászati díjak: egy óra 2 korona, egy hóra 50 korona. Vizgyógyászati díj hetenkint 15 korona. 2484

Massey-Harris Co. R. T. Fűkaszaló, aratógép és földmivelő eszközök gyára.

Tárczás-borona.

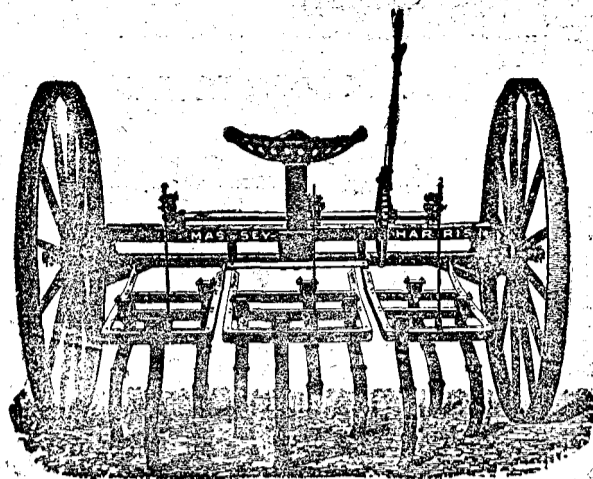
Toronto

Észak Amerika.

A világ legjobb gyártmányai.

Árjegyzéket kívánatra ingyen küld a

Massey-Harris Co. részvénytársaság

2379

Cultivátor.

BUDAPEST, Alkotmány-utca 23. sz.

Az Erdélyrészi Gazdaközönség szives figyelmébe!

Miután a folyó év szeptember hó 1., 2., 3 és 4. napjain — a XVI. erdélyrészi tenyészállatkiállítással kapcsolatban — fog megtartatni Kolozsvártt immár VIII. erdélyrészi gép-, szerszám-, termék és terménykiállításunk is, hol a gazdaközönségnek minden ily tárgy szükséglete beszerzésére a lehető legjobb alkalom kínálkozik, mert mindent közvetlen szemlélet útján, kiállítási darabokban és tetemes engedmények mellett vásárolhat, felkérjük a gazdaközönséget, hogy ezirányu bevásárlási szándékait, a saját érdekében, akkorra *fenntartani* sziveskedjék.

2463

A rendezőség.

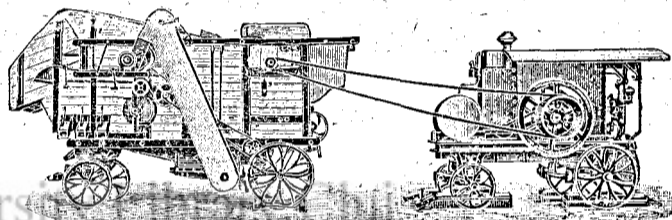
Mayer Gépgyár

vas és fém-öntöde részv. társ.

Motorgyár

Szombathely.

Budapest, VI. Váci-körút 61.

Fennáll 60 év óta.

Olcsó ár!

Kitünő szerkezet!

Kedvező feltételek!

Ajánl legujabb szerkezetü:

Motoros cséplőszerelvényeket
Malomberendezéseket
Stabil benzinmotorokat 1—25 lóerőig
Szívógázmotorokat 8 lóerőtől minden nagyságban.

Mintagépek a kolozsvári kiállításon láthatók.

Kérjen 78 számú képes árjegyzéket!

Gazdak Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap

Alapítványok a kormány hozzájárulá- sával	1,981.700.— K.
Tartalékok	1,933.963.54
Összesen:	3,915.663.54
100 évi fölösleg	80.349.— K.
	59.753.26

1903.	"	"	109.331.73
1904.	"	"	72.438.23
1905.	"	"	61.730.60
1906.	"	"	39.243.65
1907.	"	"	41.877.32
1908.	"	"	81.088.76
1909.	"	"	106.589.64

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

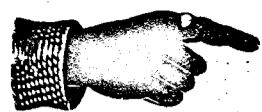
Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjazásukban részesülnek és az 1901. évi üzletfelelősegtől úgy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adják fel biztosításukat 5% engedményben részesültek. Az 1907. és 1908. valamint 1909. évi üzletfelelőseggel pedig tartalékainkat gyarapítottuk, úgy hogy 1909. év végén a tartalékok 1,933.963.54 koronára rúgnak.

Biztosítási ajánlatok honnyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatvánnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

2005

Az Igazgatóság.

Erdély Legnagyobb Drogeriája!

Háztartási cikkek!

Gazdasági cikkek!

Főraktár mindennemű bel- és külföldi **gyógyáru különlegességekből,**
kötszerek és betegápolási eszközök

ÁLLATGYÓGYÁSZATI CIKKEK

LITKE LŐRINCZ

(ezelőtt Burger.)

Gyógyáru-vegyszer-, pi- Kolozsvar, Mátyás király-tér 32. sz. Telefon 250.
 pere és illatszer üzlete

HÁZIASSZONYOK FIGYELMÉBE!

Házilag készitendő igen jó **LIKÖRÖK** és **RUMOK** előállítására kitűnő **FRANCIA AROMAKAT** hozok forgalomba, melyeket 1 liter Likör vagy Rum készítéséhez bármely aromába 60 fillérért üvegekben árusítok. 2422

Készítése gyors, olcsó és tiszta:

A következő aromákban:

Allasch	Barack	Cognac	Császárkörte	Meg	Rózsa	Törköly
Anisette	Benedictiner	Curacao	Kávé (Mocca)	Narancs	Rum	Vanília
Ananas	Cacao	Chatreuse	Kömény	Punch	Seprő	
			Maraschnó	Pfefferüma	Szilvorium	

Naponta 2-szer postai szétküldés!

Yes amerikai porcelán puder

5 korona helyett csak 4 korona, kisebb doboz 2 korona 50 fillér.

PETKUSI ŐSZI ROZS

mint kipróbált télkemény, erősszáru és terménydus

VETŐMAG,

amíg a készlet tart eladó a botfalui cukorgyárban.

Vetőmag szükséglet kat. holdanként 65—70 klgr.; idei termés különféle fekvésű tábláról a nagy szárazság dacára holdanként 1540—1670 klgr. szem. Ára 100 klgr.-ként 20 korona. Botfalui állomáson zsák nélkül.

Répatermelőink elsősorban vétetnek tekintetbe, kik ezen kitűnő vetőmagot megállapodás szerint a szállítandó répa ellenében is kaphatják. 2488

Kérjük gyárunkat meglátogatni.

A modern HOMOKÉRTÉKESÍTÉS

legcélszerűbb és legjövendelmesebb, ha ez legújabb szab. Kombinált-gépünkön lesz eszközülvé.

Falazó téglá, tetőcserép, alagszó, járdalap, mind egy és ugyanazon gépen állitható elő. Ajánljuk még kipróbált formáinkat vályuk, ürtömbök, sirkeretezések stb. előállítására a legkülönbözőbb árakban.

Magyar levelezés. Különlegességi gépgyár. Magyar levelezés.

Dr. Gaspary & Co. Markranstädt, Leipzig mellett.

80. sz. brosurá ingyen.

Városhoz közeli
 vagy jó vasúti össze-
 kötötésű nagyobb
 300—2000 holdas
hírtokot
 bérbe, vagy meg-
 vételre sürgősen
keresek.
 Címem a kiadóban
 (r. y.) alatt.

Hunwald Gyula

teljesen ujonnan berendezett
 üveg és porcellán áruháza

Kolozsvar,

Koşsuth Lajos-utca 3.

Üvegezés, képkeretezés helyben és vidéken. 2491

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
 Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gáz-
 gépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
 Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű
 gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
 Szivattyuk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
 Hűtőtelepek és jéggyárak.
 Gépberendezések malmok, téglagyárak, olaj-
 gyárak és kékfestő-gyárak részére.
 Hidraulikus sajtók különböző nagyságban.
 Borsajtók és szőlőzúzók. 2010

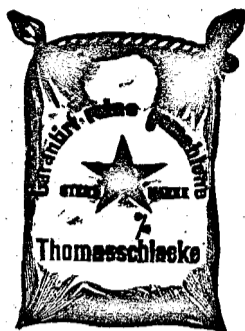
Őszi trágyázás!

2459

Thomassalak

a legjobb és legolcsóbb foszforsavas műtrágya!

Csak akkor valódi, ha ilyen zsákban van és eredeti olomzár van rajta.

Minden zsák tartalom-jelzéssel van ellátva.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

Kalmár Vilmos
a Thomasphosphatfabriken, Berlin vezérképviselője Budapest, VI. Andrassy út 49.

HUTTER GERŐ
Első Magyar Gőz- és Villamerőre berendezett
MŰLÉPGYÁRA

Kolozsvárt, Jókai-utca 7.ik szám.

Ajánlja a legkitűnőbb valódi méhviaszból, bármely méret szerint készült mülépei.

Sárga mülép 1 kgr. 5 korona.

Fehér mülép 1 klg. 6 korona 50 fillér.

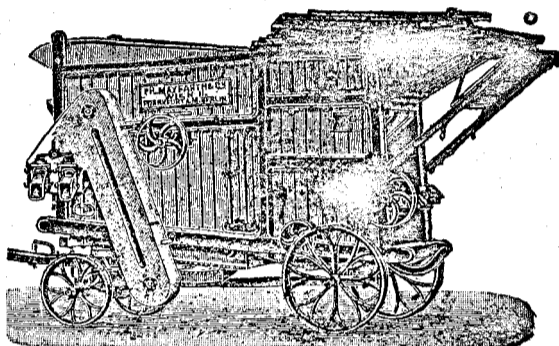
Csomagolásért csak saját költségeimet számítom fel. Az árak az itteni pósta vagy vasutállomásig szállítva értendők. A tisztán kezelt fehér és világossárga salakmentes, idegen anyagoktól ment viasz kgr.-ját 3 koronáért beváltom.

Becsés megrendelését várva vagyok:

2433

Teljes tisztelettel:

HUTTER GERŐ, mülépgyáros.

A legújabb gépperendezésekkel újjáalakított nagy gyáraink folytán különösen munkaképesek vagyunk és elismert legkiválóbb minőségben szállítunk:

Cséplőgépeket } kézi-, jár-
Takarmányelőkészítőgépeket } gány- és
Gabonatisztítógépeket } motor haj-
tásra.

Bor-, Gyümölcs- és Gyümölcslé-sajtológ
Aratógépeket

Szénaforgatókat, Széna- és Aratógereblyéket, Járgányműveket, Gyümölcs- és Szőlőzuzókat, Szőlőmorzsolókat,

valamint mindennemű mezőgazdasági gépeket.

2456 II

MAYFARTH PH. & Co.

mezőgazdasági gépgyár, vasöntőde és gőzhámor.

Alapítva 1872-ben.

Wien II/I. Taborsrasse 71.

1000 munkás.

Kitüntetve több mint 670 arany-, ezüst érmekkel stb.

Részletes képes árjegyzékeket ingyen.

Képviselek és viszontárusítók kerestetnek.

ERDÉLYI BANK
és TAKARÉKPÉNZTÁR R.-T.

Kolozsvár, Mátyás kir.-tér 32.

M. kir. szabadalm. osztálysorsjegyek főelárusító helye.
A bank elfogad betéteket

takarékpénztári könyvekre, folyószámlákra s azokat felmondás nélkül visszafizeti.

Leszámitól, váltókat, utalványokat, járadékokat, checkeket, kisorsolt értékeket stb. stb.

Értékpapirokat, idegen pénznemeket elad és vásárol.

Előleget ad értékpapirokra, folyószámlán és előre meghatározott időre.

Díjmentesen bevált szelvényeket és elvállalja a sorsjegyek revízióját.

Kibocsát utalványokat, checkeket, hitelleveleket bármely külföldi piacra.

Rendelkezésre tart felek saját zárai alatt tüz- és betörésmentes pánccszekrényeket. (Safe Deposits.)

2017 Üzleti órák:

d. e. fél 9-től fél 1-ig, d. u. 3-tól 5-ig.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kényes és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fia és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai

fehérnemű, vászon és szőnyeg nagy raktara

Kolozsvártt, Deák Ferencz-u. 3.

2005

Telefon-szám 567.

Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyszak- szerűen készítve, olcsó árban található. — Minden fajtájú és nagyságu szalon, ebédlő és futószőnyeg, gypaju és csipkefüg-gönyök.

Amerikai önműködő ablak-rolletták egyedüli főraktár.

VEGYEN! VEGYEN!
Konverzionális Jelzalog-Sorsjegyet!

E sorsjegyek mindenikét kihúzzák a törlesztési húzáson és a nyeremény húzásokon az a sorsjegy is tovább játszik, melyre előzőleg egy vagy több nyeremény már esett. E sorsjegyek 70 éven át játszanak és kaucióképen is letehetők. Legnagyobb főnyereménye:

egy millió korona.

Húzások: minden év február 25-én, ápril 25-én, június 25-én, augusztus 25-én, október 25-én és december 27-én.

Részletre:

egy darab 15 havi részletfizetésnél havi 10 korona
egy darab 17 havi részletfizetésnél havi 9 korona
egy darab 20 havi részletfizetésnél havi 8 korona
egy darab 23 havi részletfizetésnél havi 7 korona
egy darab 28 havi részletfizetésnél havi 6 korona
vagy letétre 20 K foglaló lefizetése után legolcsóbb kamatra.

A nyeremények azonnal a vevőt illetik.

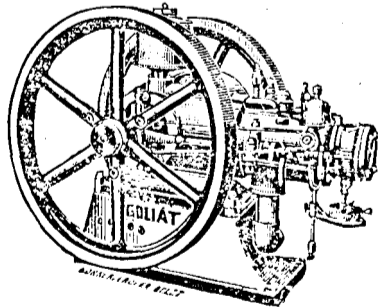
2004

Kapható a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank részvénytársaságnál
Mátyás király-tér 7 szám alatt.

„Goliát” új nyersolajmotorok

A Goliát-jegű nyersolajmotor minden nagyságban kapható.

A Goliát-jegű nyersolajmotor minden nagyságban kapható.

A Goliát motor meglepően egyszerű.

A Goliát motor eszményileg tökéletes.

A Goliát motor tömör, erős szerkezetű.

A Goliát motor nem szemre, hanem állandó és megbízható üzemre van építve.

A Goliát motort kedvező lefizetésre csak teljes biztosítékot nyújtó gazdáközönség élvezhet.

Levél-cím: 2482

TIMÁREDE géptelepe
Budapest, V., Lipót-körút 28.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től

10-50 éves lejáratu

olcsó ingatlan jelzalog-kölcsönöket, szerzek konvertálok más intézeti terheket, rendbeszedem egy-uttal az elhanyagolt telekkönyvi birtok és teherállapotot, kagyors és költséget kimelő eljárással.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet”-től adó- és egyéb levonásmentes, óvadékképes, különösen katonai óvadéku alkalmas, a földszéken is jegyzett 50 év alatt kisorsolandó

4 1/2 %-ot tisztán jövedelmező zálogleveleket.

A szelvények költségmentesen az intézetnél Nagyszebenben és a „Kolozsvári Kereskedelm. Banknál” kifizettetnek

A legmegbízhatóbban közvetitem: magán- és bérházak, birtokok és bérletek, erdők, bányák és ezek termékeiük adás-vételi ügyleteit.

Telefon: 859. sz.

Erdélyi erdő-, faanyag- és bányaugynökség
GOMBOS BENO Kolozsvár, Ferenc József-ut 7.

A „Nagyszebeni Földhitelintézet” kizárólagos ügynöksége.

Szivattyuk és Mérlegek

különleges gyár
Garvenswerke,
Wien, II., Handelsquai No. 130.
Miniaraktár: I., Schwarzenbergstrasse 6.

MATUTSEK JÓZSEF

KOLOZSVÁRT, Szentegyház-utca 3.

Ajánlja általánosan elismert saját műhelyében készült
FÉRFI és NŐI CIPŐ RAKTÁRÁT.

Vidéki megrendelések mérték után de legbiztosabban egy hasznáit, a lábra találó cipő beküldésével a egjo bb anyagból és divat szerint lehetőleg gyorsan teljesíttetnek.

2019

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 68.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók, szecsavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egyetemes aczel-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Szőlőkötöző-fonál
jobb és olcsóbb mint a raffia.

ZSÁK és PONYVA

a legjobb minőségben és legjutányosabban a
Fischer-féle

zsák és ponyvagyárban Budapest Nádor-utca 31-33 sz. szereshető be. A Fischer-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 28 év óta fennálló Fischer-féle zsák- és ponyvagyár az ország legjelentékenyebb uradalmának és viszonteladóinak szállítója.

Pontos, szolid kiszolgálás.
Ponyvakölcsönző intézet.
Tessék ajánlatot kérni!
2260

Kwizda-féle

RESTITUTIONS-FLUID

mosóvíz lovak számára.

Szövédjegy, címke és csomagolás védve.

Egész üveg ára K 2.80.

Több mint 40 év óta használatban az udvari és versenylo-istállóknban, elő- és utóerősítésre nagyobb strapák után, inak merevségénél stb., idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat

1900. párisi világkiállítás Grand Prix.

Kwizda-féle

Blister,

szürke, erős bedörzsölés, 1 tégely K 2.—

Póktinetura,

lovak számára, 1 üveg K 3.—

Patakenőcs,

merev és törődött paták megvédésére, 1 szelence à 400 gr. K 2.50.

Pataragasz,

mesterséges pataszarv, 1 rudaes K 1.60

Var-keuőcs

lovak- és szarvasmarhák-nak K 2.—

Szétoslató-kenőcs.

Mirigy- és tőgy-kenőcs. Egy tégely 2.—

Kwizda-féle

Hashajtó piulák,

lovak számára (Physie) 1 bádogszelence K 4.—

Kólika-pilulák,

lovak és szarvasmarhák számára, 1 szelence K 3.20, 1 karton K 1.20.

Giliszta-pilulák,

lovak számára, 1 bádogszelence K 3.20, 1 karton K 1.20.

Kresolin-kenőcs,

patakonzerváló szer, 1 szelence à 1/2 kiló K 2.20.

Mosószappan

háziállatoknak. Egy darab — 80.

Nyereg szappan

a nyereg és szerszám tisztítására 1 doboz 2.—

KWIZDA-féle

korneuburgi marhapor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. — 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejeles fokozására.
1 doboz ára 1 korona 40 fillér.
1/2 doboz 70 fillér.

Főraktár: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerháza, Budapest, VI. Király-u. 12. és Andrássy-út 26

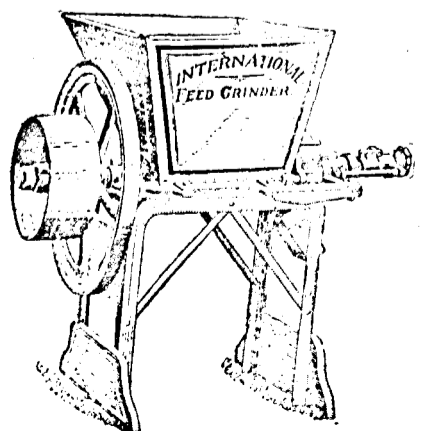
Mc Cormick

„International“ egyetemes darálógépje

a legjobb **csövestengeri darálógép**, a mellett mindennemű szemes takarmány darálására kitűnően megfelel.

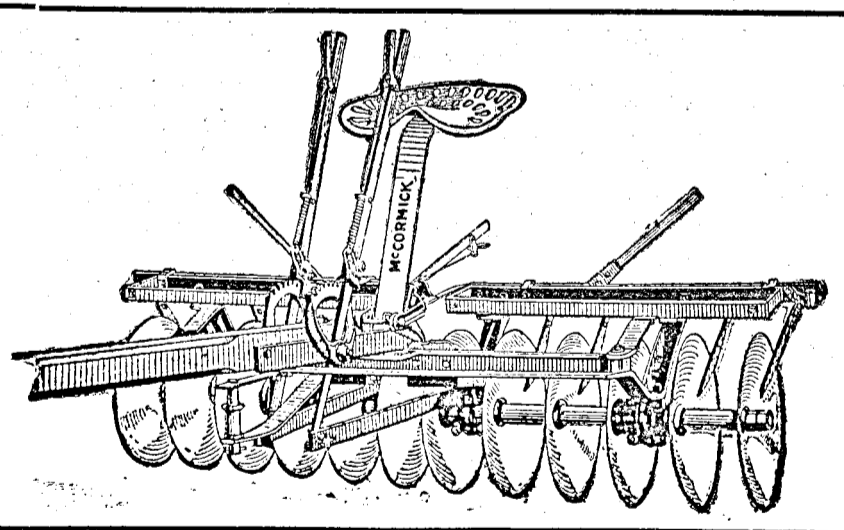
Munkaképessége csekély erőszükséglet mellett igen nagy.

Szabadalmazott **ki- és berakókészüléke** folytán a **darálótárcsák tartóssága sokkal nagyobb**, mint bármely más gyártmányu darálógépé.

Mc Cormick Harvesting Machine Company

Igazgatóság és főraktár:
Budapest, Alkotmány-u. 12. sz.

Mc Cormick

„Bumper Type“ tárcsásboronák

egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén, a legkedveltebbek és legelterjedtebbek.

A **tárlóhántásra** és a **tavaszi szántásra** a legújabb szabadalmazott és az erdélyi talajviszonyoknak teljesen megfelelő **Mc Cormick tárcsásboronát** kérjük sürgősen megrendelni, mert készletünk rohamosan fogy.

Különlegesség: a **16 tányéros tárcsásborona** 16 vagy 20 any. hüvelyk méretben; munkaszélessége 240 centiméter.

Összes árjegyzékeinket kívánatra díjmentesen küldjük.

I. H. C. Benzinmotorok

2—25 eff. Ióerővel stabil felállásra, lokomobilok és **magánjáró benzinlokomobilok** mint **takarmánykészítő, vízszivattyuzó és cséplőmotorok** rohamosan terjednek, mert üzemük a **legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb.**

Gazdasági célokra csakis az eredeti **I. H. C. Benzinmotor** felel meg, mert kezelését az egyszerű **héres** is elsajátíthatja.

Teljes modern **takarmánykamra-berendezéseket** a legjutányosabban árban szállítunk és azokat díjmentesen tervezzük.

